

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИАЗОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії,
в.о. ректора ДВНЗ «ПДТУ»



О.В. Хаджинова

«*Березня*» 2023 р.

ПРОГРАМА

**фахового вступного випробування
за спеціальністю 035 «Філологія»**

**(спеціалізація: 035.041 «Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська»)**

при вступі для здобуття освітнього ступеня магістра
на основі здобутого ступеня освіти бакалавра, магістра
(освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)

Маріуполь-Дніпро, 2023

Програма фахового вступного випробування за спеціальністю **035 «Філологія»** (спеціалізація: 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська») при вступі для здобуття освітнього ступеня магістра на основі здобутого ступеня освіти бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) / Уклад. К.О. Філатова, М.Є. Сорокіна. Маріуполь (Дніпро) : ПДТУ, 2023. 21 с.

Програма містить перелік обов'язкових освітніх компонентів для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 035 «Філологія», спеціалізація: 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»; зміст їх модулів та тем, оволодіння якими забезпечує загальні та спеціальні (фахові) компетентності за спеціальністю, визначені стандартом вищої освіти.

Програму розроблено фахово-атестаційною комісією за спеціальністю 035 «Філологія» (спеціалізація 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська), створену наказом ректора ДВНЗ «ПДТУ» від 27 березня 2023 року № 51-05.

Розробники програми (склад фахово-атестаційної комісії):
Філатова Катерина Олександрівна – в. о. зав. кафедри перекладу, доцент,
канд. філол. наук
Сорокіна Маріанна Євгенівна – в. о. зав. кафедри іноземних мов

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програму фахового вступного випробування складено на підставі стандарту вищої освіти за спеціальністю **035 «Філологія»**, спеціалізація: «035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20 червня 2019 року № 871.

Мета фахового вступного випробування полягає в комплексній перевірці знань абітурієнтів при вступі для здобуття освітнього ступеня магістра, отриманих ними в результаті вивчення дисциплін, передбачених освітньо-професійною програмою, під час здобуття попереднього освітнього ступеня.

Абітурієнт повинен продемонструвати фундаментальні та професійно-орієнтовані уміння та знання, а також здатність вирішувати типові професійні завдання.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

1. Історія перекладу

1.1 Історія практики перекладу та історія теорії перекладу: визначення, моделі, методи.

- Історія перекладу як складова частина перекладознавства.
- Ключова роль перекладу в розвитку світової культури.
- Історизм у перекладі як зміна різного до нього ставлення та основної тенденції перекладу.
- Періодизація історії перекладу та думок про переклад.

1.2. Роль перекладів конфесійної літератури.

- Суперечки про переклад Біблії.
- Переклад Біблії на національні літературні мови.
- Переклади буддистських текстів китайською мовою.
- Найвідоміші переклади Біблії, Корану, Тори.
- Початок стилістики.

1.3. Переклад у стародавні часи: Єгипет, Месопотамія, стародавні Греція та Рим.

- Переклад як інструмент збереження традиції.
- Зародження перекладу у Стародавньому Римі: Лівій Андронік, Гней Невій. Переклад драматичних творів: Енній, Стацій, Плавт, Теренцій.
- Погляди Цицерона, Горація, Плінія Молодшого, Квінтіліана та Авла Геллія на переклад. Переклад поезії (Катулл, Горацій, Вергілій).
- Переклад прози: Ієронім Стридонський, Боецій, Касіодор.

1.4. Переклад у часи середньовіччя.

- Середньовічні латинські переклади.
- Переклад в Ірландії (Ерігена).
- Переклад в Англії (Беда, король Альфред, Ельфрик; Чосер, Лідгейт, Кекстон).
- Переклад в Німеччині (Ноткер, жінки-перекладачки лицарських романів). Переклад у Франції (перекази 12 ст., Жан де Мен, коло Карла V, переклад у Провансі).
- Переклад в Іспанії: «Голедська школа», коло короля Альфонса X, переклади на каталанську.
- Переклади в Італії: Анастасій Бібліотекар. Переклад у часи середньовіччя в Східній Європі та Візантії.
- Переклад у Візантії та роль її культури в живленні інших (Максим Плануд, Хризолор).
- Значення для історії культури слов'ян та роль в історії перекладу просвітителів Кирила та Мефодія.
- Переклад в Арабському Халіфаті в VII – XIII ст. Переклад перською. Переклад в Індії та Японії.

1.5. Переклад в епоху Відродження.

- Латинські переклади гуманістів (школа Хризолора, Леонардо Бруні, Марсело Фічіно, переклади наукових праць, Еразм).
- Переклади на італійську.
- Переклад у Франції XVI ст.: становлення французької літературної мови та переклади творів античних часів (Етьєн Доле, Жак Амю, Ж. дю Белле). Переклад в Англії XVI - поч. XVII ст.: переклади Біблії, переклади класичної та іншої світської літератури).
- Переклад в Німеччині (А. фон Ейб, Генріх Штейнхофель, Ніколас фон Віле, Мартін Опітц). Лютер та його переклад Біблії.
- Переклад в Іспанії (Хуан Луїс Вівес).
- Переклади в Польщі (Лукаш Гурницький, переклади Біблії).

1.6. Переклад в епоху класицизму.

- Переклад у Франції в XVII-XVIII ст.: Les Belles Infideles (д'Абланкур). П.-Д.Юе – супротивник «прикрашаючого» перекладу.
- Переклад у Великій Британії в XVII-XVIII ст. (Драйден, Поп, Титлер).
- Переклад в Німеччині в добу раціоналізму (Й.-Х. Готтшед та лейпцізьке коло; швейцарський гурток Бодлера та Брайтінгера).
- Переклад в Польщі часів Просвітництва (П. Кохановський, Ф.-К. Дмуховський).
- Переклад в епоху бароко та Просвітництва в Італії (М. Чезаротті).
- Переклад в Росії у XVIII ст. (Ломоносов, Тредіаковський, технічний переклад). Переклад в Україні XVII-XVIII ст.

1.7. Переклад в епоху Романтизму.

- Формування німецьким романтизмом нового розуміння перекладу. Гердер і Фосс. Переклади Шекспіра Шлегелем та теоретичні погляди Ф. Шлайермахера.
- Стратегії перекладу: натуралізація (У фон Віламовіц-Меллендорф) та очуження (В. Беньямін).
- Переклади доби романтизму у Франції (мадам де Сталь, Шатобріан, Л. де Ліль, П.-Е. Літре).
- Переклад у Великій Британії в ХІХ ст. (Кольрідж, Г.Ф. Кері, Г.Д. Россетті, переклади із східних мов – Р. Бартон, Дж.Фітцджералд).
- Дискусія про переклад між М. Арнольдом та Ньюменом.
- Переклад польського національного відродження (Ц. Норвід).
- Чеське національне відродження (Юнгманн).
- Переклад в Україні та Росії в ХІХ ст. - поч. ХХ. Переклад в Росії ХІХ ст. (Жуковський – “геній перекладу”; В’яземський, Гнедич; Пушкін, Лермонтов, А. Фет, І. Введенський, Дружинін) та на поч. ХХ ст. (Брюсов, І. Анненський). Переклад в Україні в ХІХ ст. - поч. ХХ ст. Майстри українського перекладу минулої доби: травестії, харківські романтики, П. Куліш, М. Старицький, І. Франко, Л. Українка, В. Самійленко, І. Огієнко).

1.8. Переклад у ХХ ст., у тому числі в СРСР – основні віхи.

- Переклад в Україні у ХХ ст.
- Видавницька політика в США та Великій Британії. Становлення синхронного перекладу.
- Переклад у Франції ХХ ст. (Ларбо, Юрсенар). Переклад у США до війни (Е. Паунд, Д. Фітц) та по війні.
- Переклад у Великій Британії (переклади видавництва “Пінгвін”, “нова хвиля” перекладів).
- Академічний формалізм у перекладі в 30 рр. Розквіт перекладу в 60-80 рр.: В. Левік, І. Кашкін, С. Петров та інші.
- Переклад у пострадянські часи. Періодизація історії перекладу в Україні (Зеров, Кочур). Переклад в Україні у ХХ ст.
- Здобутки неокласиків (20-30 рр.): М. Зеров, М. Драй-Хмара, М. Рильський. Прозаїчні переклади В. Підмогильного. Художні переклади М. Лукаша, Б. Тена, Г. Кочура, І. Стешенко, В. Мисика, А. Содомори, М. Москаленка, А. Перепаді та інших.

1.9. Короткий нарис з історії перекладознавства.

- Періодизація історії перекладознавчих вчень (Дж. Стейнер, С. Баснет, Е. Честерман).
- Питання теорії перекладу в працях англійських перекладознавців (Дж. Драйдена, А. Титлера, Дж. Кетфорда, П. Ньюмарка, М. Бейкер). Перекладознавство у Франції та Канаді (Ж.-П. Віне та Ж. Дербельне; Ж. Мунен, Д. Селескович та М. Ледерер).

- Лінгвістичне перекладознавство в США (Р. Якобсон, Ю. Найда). Розвиток теорії перекладу в Німеччині (В. Гумбольд, Ф. Шлайермахер, Гете, В.Беньямін, К. Райс).
- Відхід від лінгвістичних теорій перекладу (скопос-теорія Г. Фермеєра, Ю. Гольц-Мянттярі). Полісистемний підхід до перекладу (Г. Турі, А.Лефевр). Когнітивний підхід у дослідженні перекладу.

Рекомендована література:

1. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. – К.: Юніверс, 2003. – 280 с.
2. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). – Вінниця: Нова книга, 2003. – 448 с.
3. Семенець О.Е., Панасьєв А.Н. История перевода. – К.: Изд-во при Киевском гос. ун-те, 1989. – 293 с.
4. Семенець О.Е., Панасьєв А.Н. История перевода (Средневековая Азия. Восточная Европа XV–XVIII вв.). – К.: Лыбидь, 1991. – 368 с.
5. Routledge Encyclopedia of Translation Studies. Ed. by Mona Baker. – London, New York: Routledge, 2001. – 654 p.
6. Москаленко М. Нариси з історії українського перекладу. – Всесвіт. – 2006. – № 1-2, 3-4, 5-6, 7-8.
7. Нелюбин Л.Л., Хухуни Г.Т. Наука о переводе (история и теория с древнейших времен до наших дней). – М.: Флинта: МПСИ, 2008. – 416 с.
8. Коломієць Л.В. Український художній переклад та перекладачі 1920-30-х років. – К.: «Київський університет», 2013. – 559 с.
9. Кальниченко О.А., Подміногін В.О. Історія перекладу та перекладацької думки в текстах та коментарях. – Х.: Вид-во ХГУ "НУА", 2005. – 132 с.
10. Москаленко М. Н. Тисячоліття: Переклад у державі слова // Тисячоліття: Поетичний переклад України-Русі. / Москаленко М. Н. – К.: Дніпро, 1995. – С. 5–38.
11. Translation: Theory and Practice: A Historical Reader. Ed. by Daniel Weissbort, Astradur Eysteinnsson. – Oxford University Press, 2006. – 672 p.

2. Лінгвокраїнознавство англомовних країн

2.1. Об'єднане Королівство Великобританії і Північної Ірландії.

- Склад території Великобританії;
- Країни, що входять до складу Об'єданого Королівства;
- Особливості рельєфу та клімату;
- Об'єднане Королівство, прапор та емблеми країн.
- Вплив Римської імперії на формування британської нації;
- Англо-саксонське вторгнення;
- Норманська навала 1066 року та її наслідки.

2.2. Політична система Великобританії.

- Державний устрій Великобританії та політичні партії ;
- Парламент, Палати Лордів та Громад;
- Королівська влада та її роль в сучасній Англії.

2.3. Освіта. Ступені освіти. Вища освіта Великобританії.

- Початкова та середня освіта Великобританії;
- Реформа освіти 1986-1988 рр.;
- Державні та приватні школи.
- Університети та університетські коледжі; Оксфорд і Кембридж;
- Традиції британських університетів.

2.4. Британське мистецтво та архітектура, традиції та звичаї британців.

- Найбільш відомі англійські художники та їх роботи; Британські музеї і художні галереї;
- Видатні англійські архітектори;
- Традиції в сфері суспільного життя;
- Національні та релігійні свята;
- Міжнародні фестивалі та ярмарки.

2.5. Географічне положення США та основні етапи розвитку країни

- Географічне положення
- Клімат та рельєф
- Національна символіка та прапор
- Географічні відкриття
- Колонії
- Американська революція

2.6. Політична система США.

- Конституція
- Президенти США
- Виконавча гілка влади
- Судова гілка влади
- Законодавча гілка влади
- Адміністративний устрій штатів

2.7. Освіта США. ступені освіти.

- До історії освіти
- Початкова освіта
- Середня освіта
- Вища школа

2.8. Мистецтво США. Традиції та звичаї американського народу.

- Відомі митці США
- Традиції суспільного життя Америки
- Національні та релігійні свята

Рекомендована література:

1. Веклич Ю.І. Англomовні країни (English-speaking countries): навчально-методичний посібник з країнознавства для студентів вищих навчальних закладів / Ю.І. Веклич, С.В. Соколовська. – К.:Київський університет імені Бориса Грінченка, 2011. – 288 с.

2. Вигран О. Ф., Гербова С. К. та інші. Знайомтеся: Великобританія. – MeetGreatBritain / О. Ф. Вигран, С. К. Гербова. – К., 2001. – 304 с.

3. Вовченко Н. Ф. AcrossGreatBritain = По ВеликійБританії : [навч. посіб.] / Н. Ф. Вовченко. – К. : «Знання», КОО, 2004. – 222 с.

4. Гапонів А.Б., Возна М.О. Лінгвокраїнознавство. Англomовнікраїни: підручник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів / А.Б. Гапонів, М.О. Возна. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 464с.

5. КузнецоваС. England. History, Geography, Culture / В.С.Кузнецова. – К.: ВШ, 1999. – 260с.

6. Ощепкова В.В., Шустилова И.И. О Британике кратко. – Книга для чтения на английском языке. / В.В. Ощепкова, И.И. Шустилова. – М. : «Иностранный язык, Оникс», 2003. – 224 с.

7. Павлоцкий В. М. Famous faces in history = Портреты знаменитых людей Британии и США. Наука и политика. / В. М. Павлоцкий – С.-Пб : «Базис», «Каро», 2001. – 368 с.

8. Усова Г.С. История Англии в 2х частях. / Г.С. Усова. – Ч. 1 – С.-П., 2001. – 256с., Ч. 2 – С.-П., 2001. – 256 с.

9. Цегельська М. Great Britain: Geography, History, Language. / М. Цегельська. – Тернопіль :Підручники і посібники, 2007. – 208 с.

10. Яковенко Н. Л. Коротка історія Британії. Курс лекцій для студентів факультетів іноземної філології університетів / Н. Л. Яковенко. – К. : «Богдана», 1999.– 192 с.

11. British Studies. Знакомимся с Британией: [уч. пос.] по страноведению для учащихся 9-11 классов и студентов I-II курсов Вузов. – С.-Пб : «Базис», 2000. – 415 с.

12. Polupan, A. P. Polupan, V.V. Makhova, -English-Speaking Countries: Workbook. – Х.:Видавнича група «Академія», 2000. – 236 с.

3. Переклад науково-технічних текстів

3.1. Основні положення перекладу науково-технічної літератури

- Функціональний стиль науково-технічної літератури.
- Типи науково-технічних перекладів.

- Моделі перекладу.
- Перекладність науково-технічного тексту.
- Жанрова класифікація науково-технічних документів.

3.2. Граматичні особливості стиля науково-технічної літератури

- Особливості структури речення науково-технічного тексту.
- Синтаксичні конструкції та звороти.
- Англо-українські еквіваленти іменників, прикметників, прислівників, дієслів, типових для наукової та технічної літератури.

3.3. Лексичні особливості стиля науково-технічної літератури.

- Особливості стиля науково-технічної літератури.
- Особливості перекладу поліеквівалентної лексики.
- Неологізми та способи їх утворення.
- Адекватність перекладу оригіналу.
- Критерії якості науково-технічного перекладу.

3.4. Термінологічні проблеми науково-технічного перекладу.

- Склад науково-технічної термінології.
- Терміни як складові термінологічних систем.
- Терміни-словосполучення. Структурні особливості словосполучень.
- Основні засоби перекладу термінів-словосполучень.

3.5. Синтаксичні засоби в науково-технічних текстах

- Порядок слів.
- Формальний підмет.
- Мовлення від третьої особи.
- Використання активного стану замість пасивного.

Рекомендована література:

1. Бархударов Л.С. и др. Пособие по переводу технической литературы (англ. язык.). – М. : ВШ, 1967. – 283 с.
2. Борисова Л.И. «Ложные друзья» переводчика с английского языка / Под ред. В.Н. Комиссарова. – М.: Тезаурус, 2005. 212 с.
3. Докштейн С.Я. Практический курс перевода научно-технической литературы. (Английский язык) [Текст] / С.Я. Докштейн, Е.А. Макарова, С. С. Радоминова. – 2-е изд., испр. – Москва : Воениздат, 1973. – 494 с.
4. Пронина Р.Ф. Перевод английской научно-технической литературы : [Учеб. пособие для вузов] / Р. Ф. Пронина. – 3-е изд., испр. и доп. – М. : Высш. шк., 1986. – 174 с.
5. Пумпянский А.Л. Перевод английской научно-технической литературы: учебное пособие /А.Л. Пумпянский. – Издание 3-е, исправленное и дополненное. – Москва: ООО «Попурри», 1997. – 213 с
6. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. — Вінниця: Нова книга, 2002. – 562 с.

7. Карабан В.І. Translation from Ukrainian into English. — Вінниця: Нова книга, 2003. — 562 с.

8. Корунець І.В. A Course in the Theory and Practice of translation/ Теорія і практика перекладу. — К.: Вища освіта, 1986. — 435 с.

9. Корунець І.В. Theory and Practice of Translation. — Вінниця: Нова книга, 2001. — 447 с.

4. Практика англо-українського перекладу

4.1. Види та принципи класифікації перекладу.

- Машинний переклад, його переваги і недоліки.
- Усний переклад: синхронний переклад і послідовний переклад.
- Письмовий переклад: художній переклад і спеціальний переклад.
- Спеціальні теорії перекладу.

4.2. Адекватність перекладу.

- Точність і адекватність перекладу.
- Способи та засоби досягнення адекватного перекладу.
- Роль контексту, ситуації та фонові інформації у досягненні адекватності перекладу.
- Дослівний та буквальний переклад. Калькування.

4.3. Нормативні аспекти перекладу

- Поняття норми перекладу.
- Основні нормативні вимоги до перекладу.
- Види перекладу: адекватний, еквівалентний, точний, буквальний та вільний

4.4. Типи відповідників під час перекладу.

- Словникові та okazіональні відповідники. Еквіваленти. Аналоги, синоніми та їх види.
- Описовий переклад.
- Контекстуальні заміни: конкретизація, узагальнення, логічний розвиток понять, антонімічний переклад, компенсація втрат.
- Транскодування: транскрипція і транслітерація.

4.5. Лексичні проблеми перекладу

- Сполучуваність слів та її вплив на переклад словосполучень.
- Переклад стійких та вільних словосполучень.
- Особливості перекладу однокомпонентних та багатоконпонентних атрибутивних словосполучень.
- Переклад інтернаціоналізмів.
- Переклад реалій.
- Передача власних імен та географічних назв під час перекладу.

- Переклад фразеологізмів

4.6. Граматичні проблеми перекладу

- Морфологічні проблеми перекладу
- Синтаксичні проблеми перекладу

Рекомендована література:

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 564 с.

2. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Навчальний посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 608 с.

3. Коммисаров В.Н. Современное переводоведение. Курс лекций. – Москва: Издательство «ЭТС», 1999. – 192 с.

4. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник. – Київ: Юніверс, 2002. – 280 с.

5. Корунець І.В. Вступ до перекладознавства. Підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 512 с.

6. Латышев Л.К., Семенов А.Л. Перевод: Теория, практика и методика преподавания. М.: Академия, 2005. – 192 с.

7. Catford J.C. A Linguistic Theory of Translation: an essay in applied linguistics / J.C. Catford. – Oxford University Press, 1965. – 103 p.

8. Lefevere, André (ed.). Translation/History/Culture: A Sourcebook. – London & New York: Routledge, 1992. – 182 p.

5. Загальна теорія перекладу

5.1. Історія перекладу.

- Дві тенденції у перекладі: дослівний переклад та переклад за змістом.
- Перекладність: причини виникнення, сутність, сучасне наукове трактування.
- Історія перекладу в Україні
- Передумови виникнення теоретичного перекладознавства як науки.
- Літературознавчий та лінгвістичний напрями розвитку теоретичного перекладознавства.
- Етапи становлення мовознавчої парадигми теоретичного перекладознавства.

5.2. Загальнотеоретичні поняття сучасного перекладознавства.

- Переклад як об'єкт наукового аналізу.
- Жанрово-стилістична класифікація перекладів.
- Психолінгвістична класифікація перекладів.
- Загальна, окремі та спеціальні теорії перекладу.

- Переклад як засіб забезпечення міжмовної комунікації.
- Переклад та адаптивне транскодування.

5.3. Моделювання перекладацької діяльності.

- Класичні моделі перекладу.
- Денотативна модель перекладу.
- Трансформаційна модель перекладу.
- Семантична модель перекладу.
- Теорія рівнів еквівалентності.
- Новітні моделі перекладу: загальний огляд (скопос-теорія, інтерпретативна теорія, теорія динамічної еквівалентності, нормативна (когнітивна) теорія перекладу).

5.4. Прагматичні аспекти перекладу.

- Переклад як реальний процес.
- Суб'єктивні фактори перекладацького процесу: загальна характеристика. Адекватність, еквівалентність та перекладність.
- Перекладацькі співвідношення.
- Перекладацькі прийоми.
- Жанрово-стилістичні особливості перекладу.
- Часові та просторові аспекти перекладацької діяльності.

Рекомендована література:

1. Бархударов Л.С. Язык и перевод (Вопросы частной и общей теории перевода): / Л.С. Бархударов . – М. : Международные отношения, 1975 . – 239 с.
2. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение : Учебное пособие : / В.Н. Комиссаров, С.Ф. Гончаренко. – М. : ЭТС, 2004 . – 424 с.
3. Комиссаров В.Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) / В.Н. Комиссаров. – М.: Высшая школа, 1990. – 253 с.
4. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу : / В.В. Коптілов. – К. : Юніверс, 2003. – 275 с.
5. Корунець, І.В. Теорія та практика перекладу (аспектний переклад): Підручник : / І.В. Корунець, О.І. Терех. – Вінниця : Нова книга, 2000. – 446 с.
6. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика : / Я.И. Рецкер. – М.: Международные отношения. – 1974 – 216 с.
7. Семенец О.Е. Истроия перевода: Учеб. пособие для вузов : / О.Е. Семенец, А.Н. Панасьев. – К. : Изд-во Киевск. ун-та им. Т.Г. Шевченко, 1989 . – 296 с.
8. Федоров А.В. Основы общей теории перевода : / А.В. Федоров. – М. : Высшая школа. – 1983. – 303 с.
9. Швейцер А.Д. Теория перевода: Статус, проблемы, аспекты : / А.Д. Швейцер. – М. : Наука, 1988. – 215 с.

6. Основи перекладу ділового мовлення

6.1. Переклад в умовах ділових контактів з урахуванням норм соціального етикету.

- Віртуальний етикет.
- Телефонні переговори, спілкування по мобільному телефону
- бізнес-етикет.
- Ділові переговори.
- Презентації.

6.2. Переклад в умовах взаємодії на професійному рівні

- Структура компанії, зовнішня та внутрішня ієрархія.
- Переклад офісної лексики.
- Типи резюме та CV.

6.3. Переклад з урахуванням особливостей документів, що використовуються у сфері ділових відносин.

- Бізнес-кореспонденція . Типи бізнес-кореспонденцій.
- Формат ділового листа. Типи ділових листів.
- Формат повідомлень електронною поштою.
- Переклад ділових контрактів.
- Бізнес-презентації. Переклад лексики бізнес-презентації.
- Бізнес-плани. Переклад лексики бізнес-планів.
- Особливості ділової лексики в публіцистичних матеріалах.

Рекомендована література:

1. Hollett V. Business Objectives. – Oxford: Oxford University Press, 1997. – 220 p.
2. Hollett V. Business Opportunities. – Oxford: Oxford University Press, 1998. – 225 p.
3. Cotton D. Market Leader. – Oxford: Longman, 2001. – 227 p.
4. Mascull B. Business Vocabulary in use. – Cambridge: Cambridge University Press, 2003. – 325 p.
5. Brieger N. Early Language of Business English. – London: Prentice Hall, 1994. – 225 p.
6. Brieger N. The Language of Business English. – London: Prentice Hall, 1994. – 225 p.
7. Jones L. New International Business English. – Cambridge University Press, 2001. – 235 p.
8. Wallwork A. Business Vision. – Oxford: Oxford University Press, 1999. – 229 p.
9. Wallwork A. Business Options. – Oxford: Oxford University Press, 1999. – 249 p.

10. Бахов И. С., Гринько Е. В. Деловой английский: Практикум. – К. : МАУП, 2003. – 429 с.

11. Богацкий И. С., Дюканова Н. М. Бизнес-курс английского языка. – К. : Логос, 1997. – 352 с.

7. Стилїстика сучасної англїйської мови

7.1. Стилїстика та її зв'язки з іншими лїнгвістичними дисциплїнами.

- Стилїстика як наукова дисциплїна.
- Предмет, об'єкт і завдання стилїстики.
- Основні поняття стилїстики: норма, стиль, контекст, виразні засоби, стилїстичні прийоми, функціональні стилї, конвергенція.

7.2. Фоностилїстика та основні стилїстичні прийоми.

- Стилїстична значимість фонетичних явищ і категорїй.
- Звуконаслїдування.
- Алїтерація (ефект евфонїї та кокафонїї).
- Взаємодїя звучання та графїки.
- Пунктуація. Велика лїтера. Графон. Особливостї шрифту. Графїчна образнїсть.

7.3. Стилїстична диференціяція словникового складу англїйської мови

- Критерїї стилїстичної маркованостї.
- Нейтральна, загальнолїтературна і загальнорозмовна лексика.
- Спеціальна лїтературна лексика.
- Архаїзми. Варваризми та іноземні слова.
- Спеціальна розмовна лексика. Сленг. Жаргонїзми. Професїоналїзми. Дїалектизми. Вульгаризми.

7.4. Слово і його значення.

- Денотативний і конотативний компоненти значення.
- Емоційна, оцїнна, експресивна і стилїстична складова частина конотації.
- Узуальне і оказїональне значення слова. Поняття наочностї та образностї.
- Взаємодїя прямих і переносних значень слів як фактор стилю.

7.5. Семасїологїчні стилїстичні прийоми

- Фїгури заміщення (фїгури кїлькостї та якостї).
- Фїгури кїлькостї: гїпербола, мейозис, лїтота.
- Фїгури якостї: метонїмія, синекдоха, перифраза, евфемїзми, метафора, епїтет, антономазія, персонїфікація, алегорїя, іронїя.

- Фігури суміщення (фігури тотожності, фігури протилежності, фігури нерівності).
- Фігури тотожності: порівняння, синоніми.
- Фігури протилежності: антитеза, парадокс, оксюморон. Фігури нерівності: градація, спад, каламбур, зюгма.

7.6. Синтаксичні стилістичні прийоми.

- Еліпсис. Номінативні речення. Апозиопезис.
- Повтор. Тавтологія.
- Інверсія. Риторичне запитання.
- Паралельні конструкції.
- Полісиндетон. Асиндетон. Відокремлення.

Рекомендована література:

1. Арнольд И.В. Стилистика. Современный английский язык. – М. : Флинта, 2002. – 384 с.
2. Єфімов Л.П., Ясінецька О.А. Стилiстика англiйської мови i дискурсивний аналіз. Учбово-методичний посiбник / Л.П. Єфімов, О.А. Ясінецька. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 240 с.
3. Знаменская Т.А. Стилистика английского языка. Основы курса. – М.: Эдиториал, 2002. – 208 с.
4. Кухаренко В.А. Практикум з стилістики англійської мови: Підручник. – Вінниця. «Нова книга», 2000. – 160 с.
5. Мороховский А.Н. и др. Стилистика английского языка. – Киев : Вища школа, 1991. – 250 с.
6. Bradford T. Stull. The Elements of Figurative Language. – London. : Prentice Hall, 2002. – 330 с.
7. Galperin I.R. Stylistics. – Moscow: Higher School, 1971. – 332 с.
8. Screbnev Y.M. Fundamentals of English Stylistics. – Moscow : Editorial URCC, 1994. – 280 с.
9. Turner G.W. Stylistics. – London: Penguin Books, 2001. – 320с
10. Wright L., Hope J. Stylistics: A Practical Coursebook. – London : Routledge, 1995. – 210 с.
11. Yefimov L.P., Yasinetskaya T.A. Practical Stylistics of English / L.P. Yefimov, T. A. Yasinetskaya. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 240 с.

8. Порівняльна лексикологія іноземної та української мов

8.1. Порівняльна лексикологія як галузь лінгвістики.

- Фундаментальні засади порівняльної лексикології.
- Галузі лексикологічних досліджень.
- Зв'язок лексикології з іншими галузями лінгвістики. Типи словників. Способи формування словникового гнізда/ статті.
- Методи дослідження словникового складу мови.

- Загальна, порівняльна, контрастивна лексикологія: завдання, об'єкт та предмет дослідження.

8.2. Слово як базова лінгвістична одиниця.

- Поняття слова у лексикологічних студіях.
- Слово у семіотичному розрізі.
- Функції та характеристика слова як сигніфікативного знака.

8.3. Функціональний та референційний підходи до визначення значення.

- Співвідношення між концептом та поняттям.
- Денотативне (пряме/ логічне) і конотативне (непряме/ переносне/ образне) значення слова.
- Лексичне та граматичне значення слова. Внутрішня структура слова.

8.4. Способи словотвору в англійській та українських мовах.

- Морфемна будова українських та англійських слів.
- Прості, похідні та складні слова у зіставлюваних мовах.
- Афіксальна деривація іменників, прикметників, дієслів, числівників англійської та української мов.
- Словоскладання і скорочення в українській та англійській мовах.
- Конверсія на морфологічному, синтаксичному та семантичному рівнях. Другорядні способи словотвору: чергування голосного, наголосу; зворотний словотвір, реконверсія, звукоімітація, римокомбінація

8.5. Семантичні класи слів в англійській та українській мовах.

- Моносемія та полісемія.
- Пряме й переносне значення слова, характер денотації.
- Омонімія та класи: омофони, омографи, омоформи та омофрази.
- Синонімія.
- Антонімія.

8.6. Фразеологізми: види, характеристика значень.

- Вільні словосполучення та усталені вирази.
- Характеристика структури та семантики класів усталених виразів.
- Афоризми, приказки та паремії у системі фразеології.
- Джерела походження фразеологізмів в українській та англійській мовах, стильова ознака їх вживання.

8.7. Етимологічна характеристика словникового складу сучасної англійської та української мов.

- Етимологічний склад української мови
- Запозичення в українській мові
- Етимологічний склад англійської мови
- Запозичення в англійській мові

8.8. Соціальні, стилістичні та функціональні класи слів у порівнюваних мовах.

- Територіальна диференціація лексики в англійській та українській мовах.
- Діалекти української та англійської мов.
- Функціональна диференціація лексики в порівнюваних мовах

Рекомендована література:

1. Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка : [учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз.] / И.В. Арнольд. – М. : ФЛИНТА : Наука, 2012. – 376 с.

2. Антрушина Г.Б. Лексикология английского языка / Г.Б. Антрушина, О.В. Афанасьева, Н.Н. Морозова. – М. : Дрофа, 2004. – 288 с.

3. Бабич Г.Н. Lexicology: A current Guide. Лексикология английского языка : учеб. пособие / Г.Н. Бабич. – 3-е изд., испр. – М. : Флинта : Наука, 2008. – 200 с.

4. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов / Л.Г. Верба. – Вінниця : Нова книга, 2008. – 248 с.

5. Катермина В.В. Лексикология английского языка: Практикум / В.В. Катермина. – М : Флинта : Наука, 2010. – 120 с.

6. Квеселевич Д.І. Практикум з лексикології сучасної англійської мови : Навч. посібник / Д.І. Квеселевич, В.П. Сасіна. – Вінниця : Нова книга, 2001. – 117 с.

7. Мостовий М. І. Лексикологія англійської мови : [підруч. для ін-тів і фак. інозем. мов] / Микола Іванович Мостовий. – Харків : Основа, 1993.– 255 с.

8. Ніколенко А.Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика / А.Г. Ніколенко. – Вінниця : Нова книга, 2007. – 528 с.

9. Харитончик З.А. Лексикология английского языка / З.А. Харитончик. – Минск : Вышэйшая школа, 1992. – 229 с.

10. Rayevska N.M. English Lexicology / Н.Н. Раевская. – К. : Вища школа, 1971. – 303 с.

9 Практичний курс німецької мови

9.1 Сфери спілкування і тематика лексики.

9.2 1.Повсякденне життя і його проблеми.

- Знайомство Сім'я. Родинні стосунки.
- Характер людини.
- Помешкання. Режим дня.

- Здоровий спосіб життя.
- Дружба, любов.
- Стосунки з однолітками, у колективі.
- Світ захоплень.
- Дозвілля, відпочинок.
- Особистісні пріоритети.
- Плани на майбутнє, вибір професії.

9.2.2 Публічна сфера.

- Погода. Природа.
- Навколишнє середовище.
- Життя в країні, мову якої вивчають.
- Подорожі, екскурсії.
- Культура й мистецтво в Україні та в країні, мову якої вивчають.
- Спорт в Україні та в країні, мову якої вивчають.
- Література в Україні та в країні, мову якої вивчають.
- Засоби масової інформації.
- Молодь і сучасний світ. Людина і довкілля.
- Одяг. Покупки. Харчування.
- Науково-технічний прогрес, видатні діячі науки. Україна у світовій спільноті. Свята, пам'ятні дати, події в Україні та в країні, мову якої вивчають.
- Традиції та звичаї в Україні та в країні, мову якої вивчають.
- Видатні діячі історії та культури України та країни, мову якої вивчають. Визначні об'єкти історичної та культурної спадщини України та країни, мову якої вивчають.
- Музеї, виставки. Живопис, музика.
- Кіно, телебачення, театр.

9.2.3 Освітня сфера. Освіта, навчання, виховання. Студентське життя. Система освіти в Україні та в країні, мову якої вивчають. Робота і професія. Іноземні мови в житті людини.

9.2 Граматика.

9.2.1 Морфологія.

9.2.1.1 Дієслово.

- Шість часових форм, їх вживання та узгодження, активний та пасивний стани, дійсний, умовний та наказовий способи, відмінювання дієслів у всіх часах); форми дієслів (інфінітив 1,2, партицип 1,2).
- Керування дієслів; допоміжні і модальні дієслова (значення і сфера вживання).
- Дієслова з відокремлюваними й невідокремлюваними префіксами.

- Модальні дієслова. Об'єктивне та суб'єктивне вживання модальних дієслів. Зворотні дієслова

9.2.1.2 Іменник.

- Відмінювання іменників.
- Особливості відмінювання різних груп іменників у родовому відмінку.
- Рід іменників.
- Множина іменників.
- Функції іменника в реченні.

9.2.1.3 Артикль.

- Означений, неозначений, «нульовий» артикль.
- Відмінювання артиклів.
- Вживання артиклів.

9.2.1.4 Прикметник.

- Відмінювання прикметників;
- Класифікація прикметників.
- Субстантивовані прикметники та їх відмінювання.
- Ступені порівняння прикметників.

9.2.1.5 Числівник.

- Кількісні та порядкові.
- Дробові, узагальнюючі, розподільні, неозначені числівники.

9.2.1.6 Займенники.

- Особові, присвійні, вказівні, питальні, відносні, неозначені.
- Неозначено-особовий займенник *man*.
- Займенник *es*.
- Зворотний займенник *sich*.
- Взаємозворотні займенники.

9.2.1.7 Дієприкметник.

- Partizip I. Partizip II.
- Дієприкметникові звороти *um+zu + Infinitiv; ohne/statt/anstatt + zu+Infinitiv*.

9.2.1.8 Прислівник.

- Класифікація прислівників.
- Ступені порівняння прислівників.
- Вживання прислівників.

9.2.1.9 Прийменники.

- Злиття прийменника з артиклем.
- Прийменники, що вимагають Dativ: *mit, nach, aus, zu, von, bei, seit, außer, entgegen, gegenüber*; Akkusativ: *durch, für, um, gegen, ohne*; Dativ oder Akkusativ: *an, auf, in, hinter, vor, neben, über, unter*; Genitiv: *während*,

wegen, anstatt, infolge, außerhalb, diesseits, jenseits, längs, unweit, trotz, ungeachtet. Особливості використання прийменників trotz, statt.

9.2.2 Синтаксис.

- Головні та другорядні члени речення: підмет і присудок; додаток, обставина, означення та частини мови, що їх виражають.
- Порядок слів у простому, поширеному, складносурядному і складнопідрядному реченнях.

9.2.2.1 Просте речення

- Порядок слів у розповідному реченні.
- Порядок слів у питальному реченні.
- Спонукальні та окличні речення. Заперечення.

9.2.2.2 Складне речення

- Сполучники сурядності та підрядності.
- Складносурядне речення. Складнопідрядне речення. Порядок слів у складнопідрядному реченні.
- Типи підрядних речень: підрядні додаткові, складнопідрядні речення з підрядними підметовими та з'ясувальні; підрядні означальні, підрядні речення часу, причини, підрядні допустові, підрядні наслідкові та заперечні підрядні наслідкові речення; підрядні речення умови; підрядні порівняльні речення; підрядні речення ступеня і способу дії тощо.

9.2.3 Лексика та ідіоми

Керування найчастотніших німецьких дієслів:

- abhängen von D., achten a u f Akk., anrufen j-n Akk.; sich ärgern über Akk., aufpassen auf Akk.; bestehen aus D.; sich bewerben bei D. um Akk.; J-n Akk. um Akk. bitten; jm D. fü r Akk. danken; diskutieren über Akk.; informieren j-n Akk. über Akk.; kennenlernen Akk., einladen Akk. zu D.; sich bedanken bei D. fü r Akk.; sich interessieren fü r Akk., sich entscheiden fü r Akk.; sich erkundigen nach D.; fragen j-n Akk. nach D-; sich freuen über Akk.; sich freuen auf Akk.; sich freuen über Akk.; sich fürchten vor D.; sich erinnern an Akk., beginnen mit D.; j-m. D. helfen bei D.; teilnehmen an D.; lachen über Akk.; gratulieren j-m D. zu D.; nachdenken über Akk.; j-m D. etw. Akk. empfehlen; sorgen fü r Akk.; spazieren gehen in D.; telefonieren mit D.; träumen von D.; sich unterhalten mit D.; warten auf Akk.; zweifeln an D. u.a.

Рекомендована література:

1. Мюллер В. Великий німецько-український словник: близько 170 000 слів та словосполучень / В. Мюллер. - К. : Чумацький шлях, 2005. – 792 с.

2. Рахманов И.В. Немецко-русский синонимический словарь: Ок. 2 680 рядов / И.В. Рахманов, Н.М. Минина, Д.Г. Мальцева, Л.И. Рахманова. - М. : Рус. яз., 1983. - 704 с.
3. Словник та правила граматики та правопису німецької мови <https://www.duden.de/>
4. Deutsche Grammatik. <https://deutschegrammatik20.de/deutschegrammatik-inhaltsverzeichnis/>
4. Шендельс Е.И. Практическая грамматика немецкого языка: Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. - 3-е изд. испр. - М.: Высш. шк., 1988. - 416с.
5. Brandes M. Stilistik der deutschen Sprache /Маргарита Петровна Брандес. -Москва: Высшая школа, 1990.-320 S.
6. Duden. Die Grammatik / Dudenredaktion. - Mannheim-Leipzig-WienZürich : Dudenverlag, 2006.
7. Kreuzenmüller, S. Deutsch intensiv. Grammatik B 2. Das Training. - Stuttgart: Ernst Klett Sprachen, 2019. - 96 S.
8. Kurze Grammatik für Ausländer/Gerhard Helbig, Joachim Buscha. - 4., unveränd. Aufl. - Leipzig: Verlag Enzyklopädie, 1986. - S.217-223.
9. Metzler Lexikon Sprache / Hrsg. H. Glück, 4, aktualisierte und überarbeitete Auflage. - Stuttgart Weimar : Verlag J.B. Metzler, 2010. – 814 S.